

pozbyl nároku na ochranu, kterou propůjčuje zákon osobám, uvedeným v §u 68 tr. zák. Pochybnou stala by se v takovém případě nanejvýš materiální správnost výkonu, která by však postiženého opravňovala pouze ke stížnosti proti přehmatu, nikoli k pochybnostem o úřední povaze zakročujícího i jeho výkonu.

Tomuto stanovisku není na závalu ani ochrana, zaručená svobodě domovní šem 112 ústavní listiny ze dne 29. února 1920, čís. 121 sb. z. a n. a ústavním zákonem ze dne 9. dubna 1920, čís. 293 sb. z. a n. V §§ech 6 až 10 tohoto zákona stanoví se pouze, ve kterých případech a za jakých podmínek přípustná je domovní prohlídka, prohlídka bytu nebo jiných soukromých místností. O takovouto prohlídku nešlo v tomto případě, v němž K. a P. vstoupili do bytu pouze, aby tam zjednali pořádek, což uvedli ve skutek tím, že obžalované vyzvali, by nerušili klidu a opustili byt. Učinili tak k příkazu, udělenému jim starostou obce u obstarávání místní policie, příslušejícím mu podle §u 59 obecního zřízení. Dle §u 52 obecního zřízení mají obecní radní, mezi nimi zajisté na prvním místě starostův náměstek, obecního starostu v provádění úkolů, náležejících obecnímu představenstvu, podporovati a úkoly, které jim obecní starosta přidělí, dle jeho příkazu a pod jeho zodpovědností provést. Právem dospívá proto rozsudek k závěru, že se oba jmenovaní nacházeli u výkonu svého úřadu, pokud se týče své služby, a je bezpodstatnou námitka zmateční stížnosti, že překročili meze své úřední povinnosti. Nesejde konečně ani na tom, že z obžalovaných je, jak i rozsudek zjišťuje J. zetěm Antonína a Josefy F-ových, A. pak nápadníkem jejich dcery. Mohlo by to zavdati nanejvýš podnět k pochybnosti o materiální oprávněnosti výzvy úředních orgánů k obžalovaným, by opustili byt, nikoli však rozkazu, by nerušili klidu. Bylo zmateční stížnost jednak jako neodůvodněnou, jednak jako právně bezpodstatnou zavrhnutí.

Čís. 1588.

Zákon na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.

Pojem »ohrožení obecného míru v republice« znamená jeho ohrožení uvnitř státu, nikoliv snad v celém území státním; stačí i ohrožení místní.

Na rozdíl od skutkové podstaty čís. 3 nevyžaduje skutková podstata čís. 5 §u 14 zákona k pojmu »hanobení národa nebo národní menšiny«, by výzva byla pronesena ve formě popuzování.

Po stránce subjektivní vyžaduje se pouze úmysl, směřující k hanobení, a vědomí, že hanobení jest způsobilé vyvolati nepřátelské smýšlení druhého národnostního tábora a musí tím dán býti podnět k porušení obecného míru.

(Rozh. ze dne 3. dubna 1924, Zm II 19/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského soudu v Opavě

ze dne 21. listopadu 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle §u 14 čís. 5 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Dle čís. 9 a) §u 281 tr. ř. namítá stížnost, že nalézací soud vyložil nesprávně zákon, vysloviv náhled, že výrok obžalovaného byl způsobilý, ohroziti o b e c n ý m í r v r e p u b l i c e. Stěžovatel má za to, že zákon chce podřaditi pod ustanovení čís. 5 §u 14 cit. zák. pouze taková (surovým a štvavým způsobem veřejné pronesená) hanobení národa, která mohou porušiti neb ohroziti mír v celém státním území, a nikoliv taková, z nichž mohou vzejíti nejvýše místní třenice a nepokoje. Stížnost poukazuje na to, že v tomto případě pohaněl obžalovaný pouze jednotlivce, Bartoloměje N-a, aby ukojil své osobní nepřátelství k němu za to, že mu sváděl dceru. Potupil ho ovšem pro jeho národnost, ale nepohaněl celý nárok (což prý vyplývá ze slov »t a k o v í čeští darebáci«. Z tohoto osobního pohanění jednotlivce nemohlo dle názoru stížnosti vůbec vzejíti ani místní ohrožení míru, uváží-li se, že se obžalovaný svými slovy neobracel k zástupu, nýbrž ku svému odpůrci, a že při celé věci šlo o osobní spor a hádku, pro širší veřejnost zcela bezvýznamnou. Avšak stížnost není provedena po zákonu, pokud dává závadnému výroku jiný smysl, než jest uveden v rozsudku, a není odůvodněna, pokud jde o výklad zákonného znaku ohrožení obecného míru v republice. Rozsudek zjišťuje, že obžalovaný svým výrokem »My jsme Němci, českou bandu zde nesmíme trpěti« pohaněl nikoliv jednotlivce, nýbrž český národ. Tímto zjištěním smyslu závadného výroku, jež rozsudek náležitě odůvodňuje a jemuž stěžovatel není s to vytknouti žádného formálního zmatku §u 281 tr. ř., jest zrušovací soud vázán (§ 288 čís. 3 tr. ř.). Vývody stížnosti, pokud vycházejí z jiného výkladu závadných slov, než jest obsažen v rozsudku, dlužno ponechati bez povšimnutí. Slova »ohrožení obecného míru v r e p u b l i c e« znamenají prostě ohrožení obecného míru uvnitř státu, nikoli snad v celém státním území, nýbrž i v jednotlivých obvodech a místech, tedy i ohrožení obecného míru čistě místní. To vyplývá zřejmě nejen ze srovnání jednotlivých skutkových podstat §u 14 zákona, které uvádějí pod čís. 2—5 jako případy rušení obecného míru popuzování k zášti a násilnostem i proti jednotlivých skupinám ano i jednotlivcům, po případě i hanobení národní menšiny, tedy případy, v nichž nemůže ani dojíti k porušení míru v celém státním území, jak správně poukazuje první soud, nýbrž i z doslovu zákona, který užívá výrazu »v republice« v protivě k následujícím slovům »nebo její mezinárodní vztahy«, dáváje tím zřejmě na jevo, že v onom případě jde o poměry uvnitř republiky, v tomto o poměr její k jiným státům. První soud tedy správně vyložil zákon v tomto směru a správně posoudil věc, vysloviv, že veřejné pohanění české národnosti, pronesené způsobem surovým a štvavým v přítomnosti více než 100 lidí ve městě, v němž žije česká menšina, bylo způsobilé ohroziti obecný mír v K., t e d y u v n i t ř s t á t u, v republice.

Ke skutkové podstatě čís. 5 §u 14 zákona se nežádá — jak mylně má za to stěžovatel, aby se pachatel svým hanlivým výrokem obracel

k zástupu, a aby měl úmysl, popuzovati jej k zášti proti druhé národnosti; to předpokládá skutková podstata dle čís. 3 Šu 14 cit. zákona, kdežto dle čís. 5 se tresce h a n o b e n í národa nebo národní menšiny, i když nebyla výzva pronesena ve formě popuzování, ovšem musí se státí projev veřejně způsobem surovým a štvavým (těchto náležitostí zmateční stížnost vůbec nepopírá) a musí býti způsobilým, vyvolati nepřátelské smýšlení, které může dáti podnět k ohrožení obecného míru ve státě, byť i v jediném místě. Že jsou v tomto případě všechny zákonné znaky splněny, vyplývá již z předchozích úvah. Po stránce subjektivní směřuje v čís. 5 úmysl pouze k hanobení; ovšem musí si býti pachatel vědom, že hanobení jest způsobilé, by vyvolalo nepřátelské smýšlení druhého národnostního tábora a musí tak dán býti podnět k porušení obecného míru. Že obžalovaný toho vědomí měl, zjišťuje rozsudek výslovně.

Čís. 1589.

Pronesl-li kdo urážlivý výrok (§§y 488, 491 tr. zák.) veřejně, nestačí k beztrestnosti bezelstnost, ani, že čerpal jeho obsah z novin; je na něm, by provedl důkaz pravdy (§ 490 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 3. dubna 1924, Zm II 35/24.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 9. října 1923, pokud jím byl obžalovaný podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přestupky proti bezpečnosti cti podle §§ů 488, 491 tr. zák. a článku V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Nalézací soud sprostil obžalovaného z obžaloby pro přestupky podle §§ů 488 a 491 tr. zák. a článku V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863 s odůvodněním, že není spolehlivě prokázáno, že obžalovaný skutečně napadl ve veřejné politické schůzi vládu, četnictvo a vojsko, jak uváděla obžaloba, poněvadž prý svědek Karel O. nemohl potvrditi doslov prvního závadného výroku (že vláda provádí s parcelací švindl), nýbrž dosvědčil jen jeho smysl, což soudu nestačí, a, pokud též svědek potvrdil druhý žalovaný výrok (že četníci a vojsko několik lidí postříleli), nepovažuje soud za vyloučeno, že v tomto i prvním případě si svědek zaměňuje to, co snad obžalovaný citoval jako obsah novinářské zprávy, s vlastním názorem a úsudkem obžalovaného. Při tom vyslovuje první soud právní náhled, že, omezil-li se obžalovaný na citování novinářské zprávy, nemohl si býti vědom, že se dopouští přestupku proti bezpečnosti cti ať proti vládě, ať proti četnictvu nebo proti vojsku, poněvadž, cituje tuto zprávu, byl zajisté přesvědčen, že tato zpráva je v podstatě své pravdiva. Právem uplatňuje